

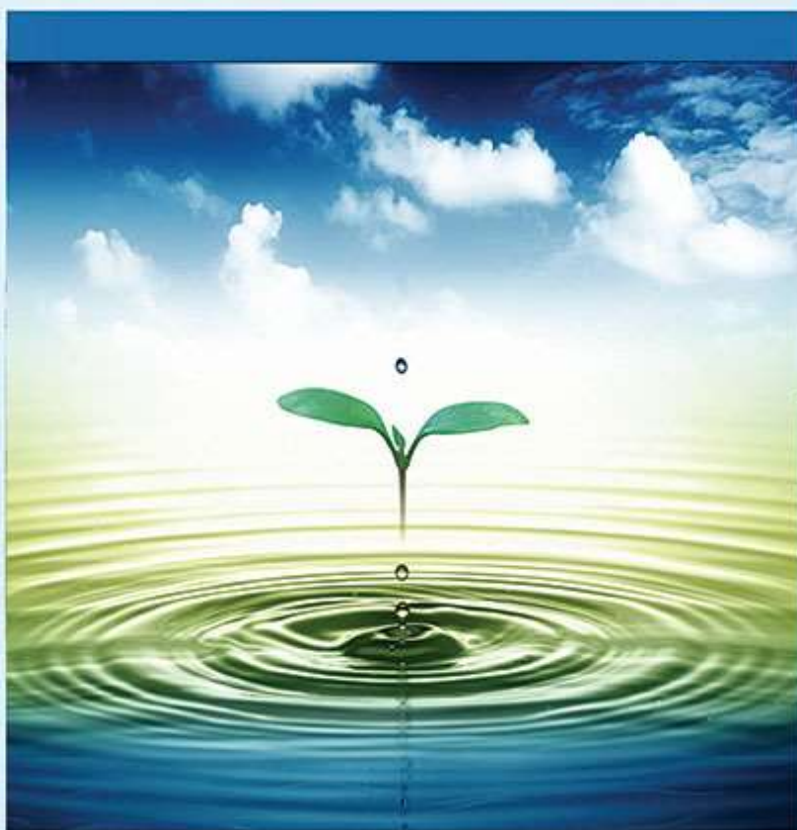
تصفیه بیولوژیکی فاضلاب خانگی با استفاده از میکروجلبک کلرلا ولگاریس در مقیاس آزمایشگاهی
موسی عباسی بیرگانی، رضا علیزاده، ستار طهماسبی انفرادی و ستار سلطانیان

دوره ۳، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۶، صفحات ۱۵۶ - ۱۴۴

Vol. 3(2), Summer 2017, 144 - 156

**Biological Treatment of Domestic Wastewater
using *Chlorella vulgaris* Microalgae at
Laboratory Scale**

Abbasi Biregani M, Alizadeh R.,
Tahmasebi Enferadi S. and Soltanian S.

www.jewe.ir

OPEN ACCESS

نحوه ارجاع به این مقاله: عباسی بیرگانی م، علیزاده ر، طهماسبی انفرادی س. و سلطانیان س. (۱۳۹۶). تصفیه بیولوژیکی فاضلاب خانگی با استفاده از میکروجلبک کلرلا ولگاریس در مقیاس آزمایشگاهی. محیط زیست و مهندسی آب، جلد ۳، شماره ۲، صفحات: ۱۵۶ - ۱۴۴

How to cite this paper: Abbasi Biregani M, Alizadeh R., Tahmasebi Enferadi S. and Soltanian S. (2017). Biological treatment of domestic wastewater using *Chlorella Vulgaris* microalgae at laboratory scale. J. Environ. Water Eng., 3(2), 144- 156.

تصفیه بیولوژیکی فاضلاب خانگی با استفاده از میکروجلبک کلرلا ولگاریس در مقیاس آزمایشگاهی

موسی عباسی بیرگانی*^۱، رضا علیزاده^۲، ستار طهماسبی انفرادی^۳ و ستار سلطانیان^۴

^۱ کارشناس ارشد، گروه محیط زیست، دانشکده محیط زیست و منابع طبیعی، دانشگاه صنعتی خاتم‌الانبیاء (ص) بهبهان، خوزستان، ایران

^۲ استادیار، گروه محیط زیست، دانشکده محیط زیست و منابع طبیعی، دانشگاه صنعتی خاتم‌الانبیاء (ص) بهبهان، خوزستان، ایران

^۳ استادیار، گروه زیست‌فناوری انرژی و محیط زیست، پژوهشگاه ملی مهندسی ژنتیک و زیست‌فناوری، تهران، ایران

^۴ مربی، گروه محیط زیست، دانشکده محیط زیست و منابع طبیعی، دانشگاه صنعتی خاتم‌الانبیاء (ص) بهبهان، خوزستان، ایران

*نویسنده مسئول: abbasi.mousa@yahoo.com

تاریخ دریافت: [۱۳۹۵/۰۸/۱۹]

تاریخ پذیرش: [۱۳۹۵/۱۱/۲۰]

چکیده

به علت توانایی بالقوه فاضلاب‌ها در آلوده‌سازی منابع غذایی و آب‌ها، بر تصفیه فاضلاب‌ها تأکید می‌شود. یکی از مؤثرترین روش‌های بیولوژیکی در تصفیه فاضلاب، استفاده از گیاهان می‌باشد. گروهی از گیاهان که اخیراً جهت تصفیه فاضلاب‌ها مورد توجه محققین قرار گرفته‌اند، میکروجلبک‌ها می‌باشند. میکروجلبک‌ها با استفاده از نور خورشید، مواد مغذی فاضلاب را مصرف کرده و این مواد را به توده‌های زیستی مفیدی تبدیل می‌کنند. در این پژوهش عملکرد میکروجلبک کلرلا ولگاریس در تصفیه فاضلاب انسانی مورد بررسی قرار گرفت. ابتدا میکروجلبک درون فتوبیورآکتور پرورش و سپس توده زیستی میکروجلبک تحت شرایط متغیر در محیط فاضلاب کشت داده شد. طی دوره پرورش میکروجلبک‌ها در فاضلاب، میزان BOD فاضلاب، در شرایط مختلف آزمایش و در زمان‌های ماند متفاوت، با استفاده از دستگاه BOD متر تعیین شد. بهترین شرایط جهت رشد میکروجلبک کلرلا ولگاریس در محیط فاضلاب دمای ۳۵ درجه سانتی‌گراد و غلظت زیست‌توده ۳۰ درصد تعیین شد. نتایج نشان داد که در شرایط بهینه رشد و در زمان‌ماند ۷۲ ساعت، میکروجلبک کلرلا ولگاریس قادر به حذف ۸۲ درصد از BOD فاضلاب می‌باشد. نتایج به‌دست‌آمده توانایی میکروجلبک کلرلا ولگاریس در کاهش میزان BOD فاضلاب و امکان کاربرد آن جهت تصفیه فاضلاب را نشان داد.

کلمات کلیدی: کلرلا ولگاریس، تصفیه فاضلاب، فتوبیورآکتور، زمان ماند

۱- مقدمه

رابطه انسان عصر حاضر با محیطزیست دستخوش بحران است. این بحران در اثر دخالت و بهره‌برداری نامعقول و تخریب سودجویانه در محیطزیست ایجاد شده و اثرات زیانباری برای انسان و محیط اطراف او به همراه دارد. Tchobanogolous et al. (2003). ورود مواد آلاینده به آبها و تجمع آنها در آبریان به واسطه خطراتی که برای انسان و دیگر موجودات ایجاد می‌کند، بخش مهمی از آلودگی محیطزیست را شامل می‌شود. کنترل، کاهش بار آلودگی و تصفیه فاضلابها از دیدگاه سلامت و بهداشت عمومی، پیشگیری از نابودی آبریان و جلوگیری از بههم خوردن زنجیره غذایی در بوم‌سازگان حائز اهمیت است (Monzavi, 2009). افزایش جمعیت و مصرف روزافزون منابع منجر به تولید ضایعات و فاضلاب بیش‌تری توسط بشر گردیده است. به‌طوری‌که فاضلابها و چگونگی دفع آنها از چالش‌های بشر در عصر جدید می‌باشد. فاضلابها به علت مواد تشکیل‌دهنده آن (مدفوع انسانی و حیوانی، شوینده‌ها، ضایعات کشتارگاهی و...) دارای مقادیر بالایی از مواد مغذی همچون نیتروژن و فسفر می‌باشند و رهاسازی آنها در آب‌های طبیعی می‌تواند منجر به یوتروف شدن این آبها گردد. در اکثر مواقع رفع آلودگی از محیط، سخت‌تر و غیراقتصادی‌تر از حفظ محیطزیست در مقابل آلوده شدن است و این خود لزوم استفاده از سیستم‌های تصفیه فاضلاب را گوشزد می‌کند. این مسئله موجب شده تا دانشمندان از طریق روش‌های مختلف بار آلودگی فاضلاب وارد شده به محیط را کاهش دهند. یکی از مؤثرترین روش‌ها که در چند سال اخیر مورد توجه قرار گرفته است، استفاده از گیاهان در تصفیه فاضلاب به صورت گسترده است (Munoz and Guieysse 2006). استفاده از جلبک‌ها جهت تصفیه فاضلاب سریع‌ترین و کم‌هزینه‌ترین روشی است که به‌طور مؤثر می‌تواند مواد فاسد و خطرناک را به مواد ارزشمند زیستی تبدیل کند (Kianmehr 2009). رشد جلبک‌ها به‌عنوان گیاهان تصفیه‌کننده فاضلابها نیز حائز اهمیت است. این جلبک‌ها برای انجام فعالیت‌های متابولیسم خود نیترات‌ها و فسفات‌ها را مصرف کرده و با انجام فرآیند فروغ‌آمایی، اکسیژن آزاد می‌کنند و اکسیژن آزاد شده به باکتری‌های هوازی کمک می‌کند تا در تجزیه مواد خام فاضلابها فعال باشند (Monzavi 2009). فرآیند فروغ‌آمایی توسط جلبک‌ها سبب وفور اکسیژن می‌شود و اکسیژن تولید شده به مصرف خرده‌زیست‌مندا می‌رسد. خرده‌زیست‌مندا مسئولیت تجزیه نمودن بقایای مواد آلی را در فاضلابها به‌عهده دارند. لذا پدیده اکسیژنه نمودن به‌وسیله جلبک‌ها بسیار متداول است. برخی از جلبک‌ها نظیر کلرلا در این پدیده بسیار مؤثر واقع می‌شوند. به‌این‌ترتیب جلبک‌ها نقش مهمی را در تصفیه فاضلابها به‌عهده دارند که گاه به‌صورت طبیعی این پدیده انجام می‌شود. امروزه میکروجلبک‌ها به دلایل متعددی همچون استفاده از مواد مضر فاضلاب به‌عنوان غذا و سرعت بالای رشد به یکی از مهم‌ترین منابع طبیعی مورد توجه محققان تبدیل شده‌اند (Olguin, 2003). همچنین تصفیه انواع فاضلابها به کمک میکروجلبک یک روش دوستدار محیطزیست است، زیرا در این فرآیند هیچ آلاینده ثانویه‌ای تولید نمی‌شود و همچنین توده زیستی تولیدی نیز بازیابی شده و مورد استفاده قرار می‌گیرد. (Rawat et al. 2011). مهم‌ترین اهداف این پژوهش به‌کارگیری میکروجلبک‌ها در تصفیه فاضلاب انسانی در مقیاس آزمایشگاهی، پرورش و تکثیر و رشد میکروجلبک‌ها در مقیاس آزمایشگاهی، معرفی گونه مناسب میکروجلبک که در تصفیه فاضلاب راندمان بهتری دارد و بررسی پارامترهای مؤثر بر تصفیه فاضلاب می‌باشد. (Karbasi et al. 2015) با بررسی حذف نیتروژن و فسفر از پساب شهری توسط میکروجلبک به این نتیجه رسیدند که با کمک میکروجلبک‌ها می‌توان نیتروژن و فسفر را از فاضلاب حذف کرد. (Valizadeh and Tahmasebi (2014) تصفیه پساب لبنی با استفاده از میکروجلبک در میکروآکتور را مورد بررسی قرار دادند و به این نتیجه رسیدند که با افزایش دما و تأمین شرایط بهینه رشد، راندمان حذف مواد آلاینده افزایش می‌یابد. (Munoz et al. (2006) از یک فتوبیورآکتور بسته برای تصفیه فاضلاب استفاده کردند که در آن توده زیستی به دیواره فتوبیورآکتور متصل شده بود. آنها دریافتند که در این قبیل سیستم‌ها که توده زیستی به دیواره رآکتور اتصال یافته باشد حاصل تصفیه، سمیت کمتری خواهد داشت. (Rezvani et al. (2014) حذف زیستی فنل توسط جلبک کلرلا و لگاریس را مورد مطالعه قرار دادند. آنها به این نتیجه رسیدند که با افزایش غلظت اولیه فنل، سرعت تخریب آن توسط میکروجلبک افزایش یافته، همچنین با افزایش شدت نور، سرعت رشد میکروجلبک افزایش می‌یابد و فنل با سرعت بیشتری توسط میکروجلبک حذف می‌شود. در این پژوهش از گونه میکروجلبک کلرلا و لگاریس استفاده شد، میکروجلبک کلرلا و لگاریس دارای رشد سریع بوده

و مقاومت زیادی در مقابل شرایط و تنش‌های محیطی دارد. میکروجلبک کلرلا متعلق به شاخه کلروفیتا بوده و به‌صورت تک‌سلولی بسیار کوچک و کروی است. این میکروجلبک در مجاورت CO_2 ، نور و مواد معدنی به سرعت رشد می‌کند، به همین دلیل این جلبک را به‌عنوان پروتئین تک‌سلولی در کشورهایی نظیر ژاپن کشت می‌دهند (Riahi 2008). این تحقیق به منظور تعیین کارایی استفاده از میکروجلبک کلرلا و لگاریس در تصفیه فاضلاب خانگی در مقیاس آزمایشگاهی در دماها و غلظت زیست‌توده متغیر انجام شد.

۲- مواد و روش‌ها

۲-۱- کلیات آزمایش

در این پژوهش گونه میکروجلبک در تمامی آزمایش‌ها ثابت بوده و محدوده تغییرات دما ۱۵، ۲۵، ۳۵ و ۵۰ درجه سانتی‌گراد و غلظت زیست‌توده ۱۰، ۲۰ و ۳۰ درصد مورد آزمایش قرار گرفتند. بر اساس متغیرهای ذکرشده آزمایش‌های مربوطه انجام و تأثیر فاکتورهای مهم میزان دما و غلظت زیست‌توده در فرآیند تصفیه فاضلاب به‌وسیله میکروجلبک کلرلا و لگاریس بررسی گردید. هر آزمایش با ۷ تکرار انجام شد تا صحت داده‌های به‌دست‌آمده کاملاً تأیید گردد. پارامتر اندازه‌گیری شده در هر آزمایش شامل میزان BOD در مقادیر مختلف دما و غلظت زیست‌توده بود. حجم تمامی نمونه‌ها جهت تصفیه فاضلاب با استفاده از میکروجلبک‌ها ۲۵۰ میلی‌لیتر در نظر گرفته شد. فاضلاب با نسبت‌های مختلف مواد مغذی در آزمایشگاه ساخته‌شده و با استفاده از روش هوادهی به‌وسیله پمپ هوادهی عمل اختلاط و جابجایی میکروجلبک‌ها و مواد غذایی موجود در فاضلاب جهت جلوگیری از رسوب آن‌ها انجام گرفت. جهت تنظیم دمای نمونه‌های فاضلاب و همچنین ایجاد عمل اختلاط و هم‌زدن محیط از گرمخانه شیکردار استفاده شد. برای اندازه‌گیری میزان BOD فاضلاب در مراحل مختلف آزمایش از دستگاه BOD متر شش‌خانه (مدل AL606 ساخت شرکت آکوالیتیک کشور آلمان، دارای محدوده اندازه‌گیری ۰-۴۰۰۰ میلی‌گرم بر لیتر BOD حجم نمونه) موجود در اداره کل سازمان حفاظت محیط‌زیست استان چهارمحال و بختیاری استفاده شد.

۲-۲- گونه میکروجلبک

در این پژوهش از گونه میکروجلبک کلرلا و لگاریس استفاده شد. این گونه میکروجلبک دارای رشد سریع بوده و مقاومت زیادی در مقابل شرایط و تنش‌های محیطی دارد. میکروجلبک کلرلا متعلق به شاخه کلروفیتا بوده و به‌صورت تک‌سلولی بسیار کوچک و کروی است. تمامی گونه‌های آن در آب‌های شیرین و خاک و بعضی دیگر به‌صورت هم‌زیست در ساختار گل‌سنگ‌ها دیده می‌شوند (Riahi, 2008). میکروجلبک کلرلا حاوی اسیدهای آمینه (پروتئین)، آنزیم‌ها (از جمله آنزیم پپسین برای گوارش)، ویتامین‌ها، مواد معدنی و کربوهیدرات‌ها می‌باشد. به‌طورمعمول ۵۰ درصد کلرلا را پروتئین تشکیل می‌دهد، پروتئین کلرلا ارزشمندتر از سایر منابع پروتئینی از قبیل گوشت، ماهی و تخم‌مرغ است، زیرا پروتئین آن از نوع ثانویه است (Faramarzi et al. 2010). این میکروجلبک در مجاورت CO_2 ، نور و مواد معدنی به سرعت رشد می‌کند، به همین دلیل این جلبک را به‌عنوان پروتئین تک‌سلولی در کشورهایی نظیر ژاپن کشت می‌دهند. از کلرلا آنتی‌بیوتیکی به‌نام کلورین استخراج می‌شود (Riahi 2008). شرایط بهینه جهت رشد میکروجلبک کلرلا دمای $25^{\circ}C$ ، شدت نور ۳۵۰۰ لوکس و pH حدود ۶/۷ می‌باشد (Tarik 2008). جهت تهیه میکروجلبک موردنیاز در این پژوهش استوک خالص و استریل شده میکروجلبک فوق از پژوهشگاه بیوتکنولوژی غرب و شمال غرب ایران واقع در شهر تبریز خریداری گردید.

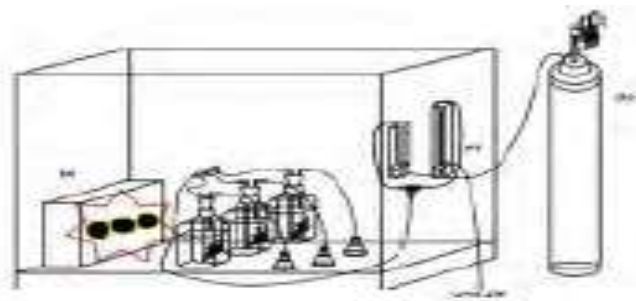
۲-۳- کشت میکروجلبک

محیط کشت Sorokin & Krauss به‌طور اختصاصی برای رشد کلرلا استفاده می‌شود (Faramarzi et al. 2010). اجزاء این محیط کشت در جدول (۱) آمده است. محیط کشت مذکور جهت کشت و پرورش میکروجلبک کلرلا ولگاریس استفاده شد.

جدول ۱- اجزاء محیط کشت Sorokin & Krauss (Grobellar 2006)

نام اجزاء محیط کشت	مقادیر موردنیاز
KNO_3	1.25 g
KH_2PO_4	1.25 g
$MgSO_4 \cdot 7H_2O$	1 g
$CaCl_2 \cdot 2H_2O$	0.04 g
$FeSO_4 \cdot 7H_2O$	0.05 g
EDTA Na	0.5 g
H_3BO_4	114 μ g
$MnCl_2$	14 g
$ZnSO_4 \cdot 7H_2O$	8.82 g
$CuSO_4 \cdot 5H_2O$	16 g
$Co(NO_3)_2 \cdot 6H_2O$	0.49 g
MoO_3	0.71 g
Distilled Water	1000 ml

جهت کشت میکروجلبک کلرلا ولگاریس از فتوبیورآکتوری استفاده گردید که با استفاده از تجهیزات آزمایشگاهی موجود طراحی و ساخته شد. فتوبیورآکتور آزمایشگاهی موردنیاز در این پژوهش با استفاده از یک ارلن مایر دو لیتری به‌عنوان محفظه اصلی فتوبیورآکتور، پمپ هوا جهت اختلاط محیط کشت، گرم‌خانه شیکردار جهت تأمین دمای بهینه و انجام عمل هم‌زدن محیط کشت، کیسول دی‌اکسید کربن جهت تأمین دی‌اکسید کربن موردنیاز و لامپ مهتابی فلورسنت سفید ۲۰ وات جهت تأمین نور موردنیاز (Faramarzi et al. 2010) و سایر لوازم آزمایشگاهی طراحی و ساخته شد. در شکل (۱) طرح کلی فتوبیورآکتور آزمایشگاهی نشان داده شده است.

شکل ۱- طرح فتوبیورآکتور آزمایشگاهی (Mohammadi Sarvestani et al. 2012)

جهت انجام کشت مایع ناپیوسته (غیر مداوم) با استفاده از فتوبیورآکتور آزمایشگاهی، از یک ارلن مایر دو لیتری استفاده و محیط کشت اختصاصی میکروجلبک کلرلا و لگاریس به حجم یک لیتر درون ارلن مایر ریخته شد. سپس به اندازه ۱۰ درصد از حجم محیط کشت (Mohammadi Sarvestani et al. 2012) استوک استریل میکروجلبک به محیط کشت اضافه گردید. در این مرحله به محیط کشت (ارلن مایر) ۱۰۰ میلی لیتر استوک میکروجلبک اضافه شد. ارلن مایر حاوی محیط کشت و استوک میکروجلبک، درون محفظه کشت (گرمخانه شیکردار)، با دمای 25°C قرار گرفت. ارلن مایر توسط سه عدد لامپ فلورسنت سفید ۲۰ وات بافاصله ۱۵ سانتی متری و روشنایی ۳۵۰۰ لوکس به صورت روشنایی دائمی (۲۴ ساعته) در طی دوره ۱۴ روزه نوردهی شد (Afshari et al. 2011). اندازه گیری نور توسط دستگاه لوکس متر (Pce-170A, England) صورت پذیرفت. محیط کشت آماده شده جهت اختلاط هر چه بهتر بر روی شیکر قرار گرفت، جهت جلوگیری از رسوب گذاری و به منظور شناورسازی میکروجلبک و همچنین ایجاد سطح تماس بیشتر با محیط کشت و دریافت مطلوب تر نور، هوادهی به محیط کشت به منظور انجام هر چه بهتر عمل اختلاط و جلوگیری از رسوب مواد مغذی و میکروجلبک ها با استفاده از پمپ های هوادهی و پمپ آکواریوم، در تمام طول دوره رشد، برای تمامی نمونه ها به طور یکسان و مداوم برقرار بود. به منظور تأمین کربن دی اکسید مورد نیاز محیط کشت، از تزریق گاز کربن دی اکسید با دبی یک لیتر در روز (۲۴ ساعت) استفاده گردید. جهت جلوگیری از نفوذ مواد آلاینده و آلوده شدن محیط کشت و همچنین پیشگیری از تبخیر محیط کشت، ارلن مایر مورد استفاده با کمک فویل های آلومینیومی مسدود گردید. پس از فراهم شدن شرایط بهینه جهت کشت گونه میکروجلبک، دوره ۱۴ روزه جهت تکمیل فرآیند رشد میکروجلبک در نظر گرفته شد (Afshari et al. 2011). پس از پایان دوره ۱۴ روزه رشد میکروجلبک کلرلا و لگاریس در محیط کشت، میکروجلبک مذکور رشد کرده و زیست توده مورد نیاز جهت انتقال به محیط فاضلاب توسط میکروجلبک تولید گردید.

۲-۴- تهیهی فاضلاب سنتزی

جهت ساختن فاضلاب سنتزی در آزمایشگاه مواد شیمیایی بر اساس جدول (۲) در یک لیتر آب معمولی حل شده و فاضلاب سنتزی تهیه گردید. ترکیب فاضلاب سنتزی ساخته شده در آزمایشگاه شامل موارد ذکر شده در جدول (۲) برحسب گرم در لیتر انجام شد (Amini et al. 2014). تمامی مواد شیمیایی استفاده شده در تهیه فاضلاب سنتزی دارای خلوص بالا و از محصولات شرکت مرک آلمان تهیه شد.

جدول ۲- ترکیبات فاضلاب سنتزی (Amini et al. 2014)

نوع ماده	میزان (g/l)
ساکارز	۱
کلرید آمونیوم	۰/۹۵
پتاسیم دی هیدروژن فسفات	۰/۰۸
سولفات منیزیم	۰/۲
سولفات آهن	۰/۰۱
کلرید کلسیم	۰/۲
کربنات سدیم	۰/۰۷۳
کربنات کلسیم	۰/۰۰۵
کلرید سدیم	۰/۲

پس از پایان دوره کشت جهت انجام عملیات تصفیه فاضلاب به کمک میکروجلبک کلرلاولگاریس، میکروجلبک درون فتوبیورآکتور (دوره ۱۴ روزه) قرار داده شدند. جهت تهیه فاضلاب سنتزی در آزمایشگاه و اندازه‌گیری پارامترهای اولیه فاضلاب، نمونه‌های فاضلاب سنتزی درون بطری‌های شیشه‌ای پیرکس ۲۵۰ میلی‌لیتری ریخته و بر اساس دما و غلظت‌های متغیر، حجم موردنیاز از توده جلبکی به فاضلاب افزوده شد. با فراهم آوردن شرایط بهینه جهت رشد میکروجلبک‌ها در فاضلاب جهت انجام هر چه بهتر عملیات تصفیه، در زمان‌های ماند معین پارامترهای موردنیاز اندازه‌گیری و ثبت گردیدند. در پایان چگونگی انجام عملیات تصفیه بر اساس متغیرهای اعمال شده مشخص گردید. پس از پایان عملیات تصفیه روند کلی تغییرات مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در طول انجام عملیات تصفیه فاضلاب به کمک میکروجلبک‌ها تمامی شرایط بهینه رشد میکروجلبک‌ها مانند نوردهی، انجام عمل اختلاط، هوادهی، تزریق گاز دی‌اکسید کربن و همچنین تأمین دمای بهینه با استفاده از وسایل مربوطه از جمله لامپ‌های فلورسنت، گرمخانه شیکردار، کپسول دی‌اکسید کربن و پمپ‌های هوادهی در سیستم به‌طور مداوم و پیوسته انجام می‌گرفت.

۲-۵- تغییرات دمایی

جهت بررسی تغییرات دمایی و تأثیر آن بر روند تصفیه فاضلاب با استفاده از میکروجلبک‌ها و همچنین بر اساس دمای بهینه رشد میکروجلبک‌ها (Esmaeili Sari 2000)، چهار سطح دمایی ۱۵، ۲۵، ۳۵ و ۵۰ درجه سلسیوس در نظر گرفته شدند. در زمان اعمال تغییرات دمایی، سایر شرایط حاکم بر آزمایش به نحوی بود که برای تمامی نمونه‌ها غلظت میکروجلبک‌ها در محیط فاضلاب ۱۰ درصد و pH فاضلاب نیز حدود ۷ (خنثی) در نظر گرفته شده بود. جهت اعمال تغییرات دمایی از گرمخانه شیکردار که قابلیت تنظیم دما را دارد استفاده گردید. با توجه به تأمین سایر شرایط بهینه جهت رشد میکروجلبک‌ها، پارامترهای موردنظر در زمان‌های ماند ۲۴، ۴۸ و ۷۲ ساعت اندازه‌گیری شدند.

۲-۶- تغییرات غلظت زیست توده

تغییرات غلظت زیست توده میکروجلبک به‌عنوان یکی دیگر از فاکتورهای اصلی مورد آزمایش، خود دارای سه سطح می‌باشد. جهت بررسی تأثیر تغییرات غلظت زیست توده میکروجلبک‌ها بر عملکرد آن‌ها در راندمان تصفیه فاضلاب و بر اساس غلظت بهینه ۲۰ درصد (Karbasi et al. 2015)، سه غلظت ۱۰، ۲۰ و ۳۰ درصدی میکروجلبک در محیط فاضلاب در نظر گرفته شد. غلظت‌های موردنظر بر اساس فرمول غلظت درصد حجمی - حجمی (رابطه ۱) محاسبه گردید (Nejadali 2005).

$$\text{درصد حجمی - حجمی} \% = \left(\frac{V}{V} \right) \times 100 \quad (1)$$

حجم گونه حل شونده
حجم محلول

در این مرحله با فراهم بودن سایر شرایط بهینه جهت رشد میکروجلبک‌ها و در دمای ثابت ۳۵ درجه سانتی‌گراد و pH فاضلاب حدود ۷ (خنثی) برای تمامی نمونه‌ها، غلظت‌های مختلف زیست توده میکروجلبک از محیط کشت برداشته شده و به محیط فاضلاب افزوده شد. تمامی اندازه‌گیری‌ها بر اساس زمان‌های ماند ۲۴، ۴۸ و ۷۲ ساعت پس از کشت میکروجلبک‌ها در محیط فاضلاب و بر اساس سایر فاکتورها و شرایط آزمایش انجام گرفت.

۲-۷- آنالیزهای آماری

آنالیزهای آماری به‌وسیله نرم‌افزار SPSS (Version 22) و در سطح خطای ۰/۰۵ انجام شد. نرمال بودن داده‌ها به‌وسیله آزمون Kolmorov-Smirnov مورد بررسی قرار گرفت. از آزمون آنالیز واریانس یک‌طرفه (One way-ANOVA) جهت مقایسه بین تیمارها استفاده شد و در صورت معنی‌دار بودن، جهت مقایسه میانگین‌ها از آزمون Duncan در سطح اطمینان ۹۵ درصد استفاده گردید. داده‌های به‌دست آمده و نتایج حاصل از اندازه‌گیری‌ها در نرم‌افزار Excel بررسی و نمودارهای مرتبط ترسیم گردیدند.

۳- یافته‌ها و بحث

۳-۱- تغییرات دما

نتایج حاصل از اندازه‌گیری درصد حذف BOD به‌وسیله‌ی میکروجلبک کلرلاولگاریس در شرایط متفاوت دمایی در جدول (۳) آورده شده است.

جدول ۳- خلاصه نتایج آماری حاصل از اندازه‌گیری میزان حذف BOD توسط میکروجلبک کلرلاولگاریس بر اساس تغییرات دمایی (N=۲۸)

گونه میکروجلبک	دما	تعداد تکرار	میانگین حذف BOD $\pm$ انحراف معیار (درصد)
کلرلاولگاریس	۱۵	۷	۲۶ $\pm$ ۳/۵۱
	۲۵	۷	۴۹ $\pm$ ۳/۸۷
	۳۵	۷	۶۱ $\pm$ ۳/۰۵
	۵۰	۷	۱۲ $\pm$ ۳/۰۵

تغییرات دمایی مذکور در غلظت ۱۰ درصدی توده زیستی و در pH خنثی اعمال گردیدند. بر اساس نتایج به‌دست آمده در جدول (۳) بهترین عملکرد تصفیه فاضلاب در دمای ۳۵ درجه سانتی‌گراد و کمترین راندمان حذف نیز در دمای ۵۰ °C می‌باشد. نتایج آنالیز واریانس یک‌طرفه بیانگر این موضوع است که بین میزان دما و مقادیر حذف BOD ارتباط معنی‌داری وجود دارد (۰/۰۰۰). از آزمون دانکن برای مشخص شدن اختلاف بین دماها و گونه‌های مختلف استفاده شد و نتایج در جدول (۴) نشان داده شده است. میزان حذف BOD با افزایش میزان دما تا ۳۵ °C به‌طور معنی‌داری افزایش یافت (P<۰/۰۵). همان‌طوری که در جدول (۴) مشاهده می‌گردد، در دمای ۳۵ °C بالاترین میزان حذف BOD با میانگین ۶۱ درصد و در دمای ۵۰ °C کمترین میزان حذف BOD با میانگین ۱۲ درصد مشاهده گردید.

جدول ۴- نتایج آزمون دانکن برای مقایسه میانگین حذف BOD در دماهای مختلف

حالت‌های مختلف				تعداد	دما (°C)
d	C	B	a		
			۱۲/۰۰	۷	۵۰
		۲۶/۰۰		۷	۱۵
	۴۹/۰۰			۷	۲۵
۶۱/۰۰				۷	۳۵
۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰		Sig.

جدول (۴) نشان می‌دهد که بین مقادیر مختلف درصد حذف BOD توسط میکروجلبک کلرلاولگاریس در دماهای مختلف اختلاف معنی‌داری مشاهده می‌شود (P<۰/۰۵). به‌نحوی که در دمای ۳۵ °C بالاترین راندمان حذف و در دمای ۵۰ درجه سانتی‌گراد پایین‌ترین راندمان حذف به‌دست آمد.

دمای بهینه برای رشد میکروجلبک‌ها بین ۲۰ تا ۲۴ درجه سلسیوس می‌باشد و ممکن است با تغییر گونه و نژاد عوض شود. دمای اکثر محیط‌های کشت بین ۱۶ تا ۲۷ درجه سلسیوس متغیر است. دمای پایین‌تر از ۱۶ °C باعث کاهش رشد و بالاتر از ۳۵ °C

موجب مرگ گونه‌های متنوع می‌گردد (Soeder 1981). به‌طور کلی با افزایش میزان دما تا 35°C ، روند افزایش میانگین حذف BOD توسط میکروجلبک کلرلاولگاریس مشاهده شد. همان‌طوری که ملاحظه می‌گردد با افزایش میزان دما راندمان حذف BOD نیز افزایش یافت. افزایش مشاهده شده ناشی از افزایش فعالیت میکروجلبک‌ها در دماهای بالاتر و افزایش سرعت در روند تصفیه فاضلاب می‌باشد. افزایش دما تا میزان 35°C باعث ایجاد واکنش شدیدتر شده و سرعت حذف BOD را افزایش می‌دهد. داده‌های مربوط به تغییرات دما، رابطه مستقیم میزان کاهش BOD با افزایش دما را نشان می‌دهد. افزایش دما تا 35°C سرعت حذف BOD را افزایش می‌دهد. بیشترین راندمان حذف BOD در دمای 35°C صورت گرفت و در دماهای بالاتر از آن (50°C) میزان حذف BOD به نحو چشم‌گیری کاهش می‌یابد. گرچه با افزایش میزان دما، سرعت تصفیه فاضلاب افزایش معناداری داشته است، اما با افزایش دما بیشتر از 35°C به علت متوقف شدن رشد میکروجلبک‌ها و مرگ‌ومیر سلول‌های میکروجلبکی سرعت انجام عملیات تصفیه به شدت کاهش یافته و متوقف می‌گردد. بین میزان افزایش دما و سرعت تصفیه فاضلاب به لحاظ آماری ارتباط معنی‌داری مشاهده گردید ($P < 0/05$). این تفاوت معنی‌دار ممکن است وابسته به متابولیسم و میزان فعالیت میکروجلبک‌ها باشد. همچنین میزان دما تأثیر زیادی بر روی سرعت رشد میکروجلبک‌ها دارد، با افزایش دما تا آستانه تحمل میکروجلبک‌ها سرعت عملیات تصفیه نیز افزایش پیدا کرد. کیفیت تصفیه فاضلاب توسط میکروجلبک‌ها در دماهای پایین کاهش می‌یابد (Faramarzi et al. 2010) به نحوی که در دماهای پایین‌تر نیز سرعت انجام عملیات تصفیه بسیار پایین بود. هرچند با تغییرات دما سرعت تصفیه فاضلاب تحت تأثیر قرار می‌گرفت. Munoz et al (2004) مشاهده کردند که با افزایش دما از ۲۵ به ۳۰ درجه سلسیوس در یک سیستم حاوی میکروجلبک کلرلاولگاریس و باکتری رالستونیا باسیلنسیس کیفیت تصفیه فاضلاب به میزان دو برابر افزایش می‌یابد که نتایج پژوهش حاضر با نتایج این محققین همخوانی دارد. Valizadeh et al (2014) به این نتیجه رسیدند که با افزایش دما و تأمین دمای بهینه رشد میکروجلبک‌ها، راندمان حذف مواد آلاینده افزایش می‌یابد که با نتایج این تحقیق همخوانی دارد. به‌طور کلی میکروجلبک‌ها در دماهای بالا غیرفعال شده و رسوب کرده و در کف محیط فاضلاب تجمع می‌یابند. در نتیجه سرعت عملیات تصفیه به شدت کاهش یافته و متوقف خواهد شد و در دماهای پایین نیز به دلیل فراهم نشدن شرایط بهینه رشد راندمان پایین‌تری را نشان دادند.

۳-۲- تغییرات غلظت زیست‌توده

نتایج حاصل از اندازه‌گیری درصد حذف BOD توسط میکروجلبک کلرلاولگاریس در غلظت‌های متفاوت زیست‌توده، به شرح جدول (۵) می‌باشد. تغییرات غلظت زیست‌توده در دمای 35°C و در pH خنثی مورد بررسی قرار گرفتند (جدول ۵). نتایج آنالیز واریانس یک‌طرفه بیانگر این موضوع بود که بین غلظت زیست‌توده و مقادیر حذف BOD ارتباط معنی‌داری وجود دارد ($P < 0/000$). بنابراین از آزمون دانکن با سطح اطمینان ۹۵ درصد برای مشخص شدن اختلاف بین غلظت‌ها و گونه‌های مختلف استفاده شد.

جدول ۵- خلاصه نتایج آماری حاصل از اندازه‌گیری میزان حذف BOD در گونه میکروجلبک کلرلاولگاریس بر اساس تغییرات غلظت زیست‌توده ($N = 21$)

گونه میکروجلبک	غلظت زیست‌توده میکروجلبک	تعداد	میانگین حذف BOD $\pm$ انحراف معیار (درصد)
	۱۰ درصد	۷	$61 \pm 3/05$
	۲۰ درصد	۷	$72 \pm 4/54$
کلرلاولگاریس	۳۰ درصد	۷	$82 \pm 3/82$

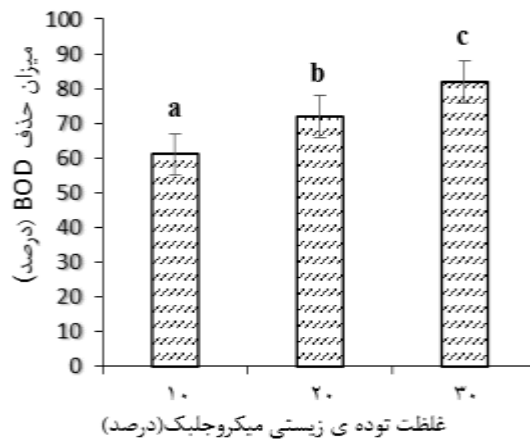
میانگین حذف BOD با افزایش میزان غلظت زیست‌توده به‌طور معنی‌داری افزایش یافت ($P < 0/05$). بر اساس جدول (۵) راندمان حذف BOD با افزایش غلظت توده زیستی افزایش یافته و در غلظت ۳۰ درصدی زیست‌توده به بیشترین میزان خود (۸۲ درصد) رسید. راندمان حذف BOD توسط میکروجلبک کلرلاولگاریس در تمامی نمونه‌های مورد آزمایش با افزایش غلظت زیست‌توده

به‌طور معنی‌داری افزایش یافت که بیشترین میزان حذف BOD مربوط به غلظت ۳۰ درصد زیست‌توده و کمترین آن مربوط به غلظت ۱۰ درصد زیست‌توده میکروجلبک بود (جدول ۶).

جدول ۶- نتایج آزمون دانکن برای مقایسه میانگین حذف BOD در غلظت‌های مختلف

غلظت زیست‌توده (درصد)	تعداد	حالت‌های مختلف		
		a	B	C
۱۰	۷	۶۱/۰۰		
۲۰	۷		۷۲/۰۰	
۳۰	۷			۸۲/۰۰
Sig.		۱/۰۰۰	۱/۰۰۰	۱/۰۰۰

بین مقادیر مختلف درصد حذف BOD به‌وسیله‌ی میکروجلبک کلرلاولگاریس در غلظت‌های مختلف اختلاف معنی‌داری مشاهده گردید ($P < 0/05$). بر اساس نتایج به‌دست‌آمده از آزمون دانکن که در شکل (۲) نشان داده شده است، در غلظت‌های مختلف اختلاف معناداری مشاهده شد.

شکل ۲- مقایسه میانگین حذف BOD توسط گونه کلرلاولگاریس در غلظت‌های مختلف بر اساس آزمون دانکن در سطح اطمینان ۹۵ درصد، (حروف متفاوت بیانگر اختلاف معنی‌دار)

غلظت توده زیستی میکروجلبک‌ها که در تصفیه فاضلاب استفاده می‌شود نمایانگر کیفیت مصرف نور است. غلظت زیست‌توده میکروجلبک‌ها، کنترل‌کننده میزان اکسیژن تولیدی و سرعت حذف مواد آلاینده خواهد بود (Faramarzi et al. 2010). هرگاه غلظت توده زیستی در حد بهینه افزایش یابد سرعت تصفیه فاضلاب نیز افزایش خواهد یافت و هرگاه غلظت توده زیستی میکروجلبک‌ها به حد بحرانی برسد تمامی نور فراهم‌شده برای سیستم، جهت فروغ‌آمایی مصرف می‌گردد و سرعت تولید اکسیژن به حداکثر می‌رسد. افزایش غلظت توده زیستی در حد معمول باعث افزایش راندمان تصفیه فاضلاب می‌شود. نتایج حاصل از آزمایش‌های انجام‌شده نشان داد که غلظت توده زیستی میکروجلبک‌ها راندمان حذف را تحت تأثیر قرار داده است. بر این اساس راندمان حذف BOD با افزایش غلظت توده زیستی میکروجلبک افزایش یافته است که این نتایج با نتایج پژوهش‌های قبلی مطابقت دارد. (Munoz et al. (2004) نشان دادند که با افزایش غلظت توده زیستی در یک فتوبیورآکتور از ۰/۴ به ۰/۶ گرم در لیتر، حذف سالیسیلات‌ها به مقدار ۲۴ درصد افزایش یافته است. Afshari et al. (2011) با بررسی اثرات پالایشی میکروجلبک تتراسلمیس سواسیکا نشان دادند که در تراکم‌های بالاتر میکروجلبک، میزان حذف ازت و فسفر فاضلاب افزایش یافته و نتایج رضایت‌بخش‌تری را نشان می‌داد که با نتایج این پژوهش همخوانی و مطابقت دارد. تراکم سلولی در میزان تصفیه فاضلاب به کمک میکروجلبک

تأثیرگذار است، چنان‌که در تراکم‌های متوسط و بالا درصد حذف بیشتری به دست آمد و افزایش معنی‌داری در میزان حذف BOD هم‌زمان با افزایش غلظت توده زیستی میکروجلبک مشاهده گردید. افزایش راندمان تصفیه فاضلاب توسط میکروجلبک کلرولولگاریس در غلظت‌های بالا به دلیل مصرف گسترده مواد مغذی و مواد آلی موجود در فاضلاب توسط میکروجلبک می‌باشد. افزایش فعالیت تصفیه فاضلاب همان‌طوری که در مطالعه حاضر مشاهده شد، ناشی از مصرف مواد آلی نیتروژن و فسفر توسط میکروجلبک‌ها در حجم وسیعی می‌باشد که سرعت حذف BOD فاضلاب را تحت تأثیر قرار داده و موجب افزایش سرعت تصفیه فاضلاب می‌گردد. میزان غلظت توده زیستی میکروجلبک می‌تواند یک شاخص مهم و اساسی در عملیات تصفیه فاضلاب توسط میکروجلبک‌ها باشد و با افزایش میزان توده زیستی سرعت و راندمان تصفیه فاضلاب نیز به شکل معناداری افزایش می‌یابد.

۴- نتیجه‌گیری

میکروجلبک کلرولولگاریس می‌تواند برای مقاصد مختلفی از جمله کاهش BOD و حذف نیتروژن و فسفر موجود در فاضلاب مورد استفاده قرار بگیرد. مقادیر بالای نیتروژن و فسفر در فاضلاب‌های انسانی این امکان را می‌دهد که به‌عنوان یک منبع غذایی ارزان برای تولید توده زیستی این میکروجلبک مورد استفاده قرار گیرند. این توده‌های میکروجلبکی می‌توانند برای تولید سوخت زیستی، تولید کمپوست، به‌عنوان غذای انسان، غذای حیوانات و آبزیان، در صنایع آرایشی و بهداشتی، داروسازی، مواد شوینده، ترکیبات رنگی و به‌عنوان افزودنی‌های غذایی مورد استفاده قرار گیرند.

- ۱- فاضلاب به دلیل دارا بودن مواد مغذی پتانسیل مناسبی برای رشد میکروجلبک‌ها دارد. عواملی مانند شرایط بهینه دما و غلظت زیست‌توده، رشد میکروجلبک‌ها را محیط فاضلاب تحت تأثیر قرار می‌دهد.
  - ۲- میکروجلبک کلرولولگاریس توانایی حذف مواد آلی از فاضلاب را داشته و در تصفیه فاضلاب قابلیت زیادی دارد. جهت بالا بردن راندمان تصفیه فاضلاب با استفاده از میکروجلبک‌ها می‌توان با تنظیم دما، غلظت زیست‌توده و سایر شرایط، سرعت عملیات تصفیه توسط میکروجلبک‌ها را افزایش داد.
  - ۳- میکروجلبک کلرولولگاریس قابلیت زیادی در تصفیه فاضلاب انسانی داشته و با توجه به کاربردی بودن این روش، امکان به‌کارگیری روش کشت هیبرید میکروجلبک‌ها در سیستم تصفیه‌خانه‌های شهری در مقیاس واقعی به‌عنوان یک روش دوستدار محیط‌زیست وجود دارد.
  - ۴- تصفیه فاضلاب بر مبنای میکروجلبک‌ها علاوه بر انجام موفق عملیات تصفیه، باعث تولید توده زیستی میکروجلبک جهت استفاده به‌عنوان سوخت زیستی و تولید سایر محصولات بیولوژیکی سودمند خواهد شد.
- مهم‌ترین محدودیت در استفاده از میکروجلبک‌ها به‌منظور تصفیه فاضلاب، حساسیت بالای آن‌ها در برابر ترکیبات سمی، بیماری‌زا و برخی باکتری‌هاست. چگونگی جداسازی میکروجلبک‌ها از فاضلاب در انتهای روند تصفیه نیز به‌عنوان یک چالش مطرح می‌باشد. لذا می‌توان با گسترش تحقیقات علمی و پژوهشی در این زمینه جهت عملیاتی کردن این روش در تصفیه‌خانه‌های شهری و صنعتی گام‌های مؤثری برداشت.

References

- Afshari A., Yahyavi M., Sajadi M. M., Shakib H. A. and Abdolalyan, A. (2011). Evaluating the ability of *Tetraselmis suecica* microalgae in treatment of municipal secondary wastewater. J. Aquacul. Fish. 2(8), 1-8. [In Persian].
- Amini M., Younesi H., Najafpour G., Zinatizadeh Lorestani A.A., Anbia M. and Ziaei Modbooni M. A. (2014). Treatment of Synthetic Wastewater by Aerobic-anaerobic Bioreactor with Granular Sludge Developed for Removal of Nutrients. J. Water Wastewater, 25(2), 58-67 [In Persian].

- Esmaeili Sari A. (2000). Bacteria, algae, fungi and invertebrates, freshwater. Iranian Fish. Res. Inst. Pub. [In Persian]
- Faramarzi M. A., Forovtanfar H. and Shakibaei M. (2010). Microalgae Biotechnology. Tehran University Press, 352 pages. [In Persian].
- Grobbellar J. U. (2006). Algal nutrition. In: Richmond A (Ed.) Handbook of microalga culture: biotechnology and applied phycology. 3rd Ed. Blackwell Publishing Company. Oxford.
- Karbasi A., Amin Zadeh B., Lotfi Katooli S., Ghaemi A. (2015). The removal of nitrogen and phosphorus from urban wastewater by microalgae. Seventh National Conference and Exhibition of Environmental Engineering, Tehran [In Persian].
- Kianmehr H. (2009). The biology of algae. 1st Ed. Ferdowsi University of Mashhad [In Persian].
- Mohammadi Sarvestani M., Gheshlaghi R. and Akhavan Mahdavi M. (2012). The growth of native microalgae in the wastewater treatment plant in synthetic medium BG11. The Fourteenth National Congress of Chemical Engineering, Sharif University in Tehran. [In Persian].
- Monzavi M. T. (2009). Municipal Wastewater (Volume 2) Wastewater Treatment. 8th Ed. University of Tehran Pub., Tehran [In Persian].
- Munoz P. and Guieysse B. (2006). Algal-bacterial processes for the treatment of hazardous contaminants. a review. Water Res., 40, 2799-2815.
- Munoz R., Kollner C., Guieysse B. and Mattiasson B. (2004). Photo synthetically oxygenated salicylate biodegradation in a continuous stirred tank photo bioreactor. Biotech. Bioeng., 87, 797-803.
- Nejadali A. (2005). Analytical Chemistry. Tarjoman Kherad Pub., Tehran, page 261 [In Persian].
- Olguin E. J. (2003). Phytoremediation. key issues for cost-effective nutrient removal processes. Biotech. Adv., 22, 81-91.
- Rawat I. Kumar R.R., Mutanda T. and Bux F. (2011). Dual role of microalgae: Phycoremediation of domestic wastewater and biomass production for sustainable biofuels production. Appl. Energy, 88(10), 3411-3424.
- Rezvani S. S., Vahabzadeh F. and Fazel S. H. (2014). Biological removal of phenol by *Chlorella vulgaris*. The fifth national conference on water, wastewater and solid waste. Tehran [In Persian].
- Riahi H. (2008). Algae Studies. University of Al-Zahra. Tehran [In Persian].
- Soeder C. J. (1981). Chemical composition of microalgal biomass as compared to some other types of single-cell protein (SCP). 73-85 in J.U. Grobelaar, Soeder C.J. and Toerien D.T. Eds. Wastewater for Aquaculture. Proceedings of a Workshop on Biological Production Systems and Waste Treatment. University of the Orange Free State, Bloemfontein, South Africa.
- Tarik Z. (2008). Microalgae Grown in Photo bioreactor for Mass Production of Biodiesel. Rutgers university press. U.S.A.
- Tchobanoglous G., Burton F.L. and Stensel H.D. (2003). Wastewater Engineering: Treatment and Reuse. Metcalf & Eddy (Ed.). McGraw-Hill Science/Engineering/Math. Third Edition.

Valizadeh K. and Tahmasebi H. (2014). Dairy effluent treatment using microalgae in the micro reactor. the third national conference on innovative technologies in chemistry and chemical engineering. Ghoochan [In Persian].

Biological Treatment of Domestic Wastewater using *Chlorella vulgaris* Microalgae at Laboratory Scale

Mousa Abbasi Biregani^{*1}, Reza Alizadeh², Sattar Tahmasebi Enferadi³ and Sattar Soltanian⁴

¹ M.Sc., Department of Environment, Faculty of Environment and Natural Resources, Behbahan Khatam Alanbia University of Technology, Khuzestan, Iran

² Assist. Professor, Department of Environment, Faculty of Environment and Natural Resources, Behbahan Khatam Alanbia University of Technology, Khuzestan, Iran

³ Assist. Professor, Department of Energy Biotechnology and Environment, National Institute of Genetic Engineering and Biotechnology (NIGEB), Tehran, Iran

⁴ Lecturer, Department of Environment, Faculty of Environment and Natural Resources, Behbahan Khatam Alanbia University of Technology, Khuzestan, Iran

*Corresponding author: abbasi.mousa@yahoo.com.

Received: November 9, 2016

Accepted: February 8, 2017

Abstract

It is highly emphasis on the wastewater treatment because of its high potential in contaminating the food and water. One of the most effective biological methods in wastewater treatment is usage of plants. A group of the plants, which has attracted the researchers' attention is the microalgae. Microalgae consume the nutritious materials with the help of the sun light, turn these materials into useful biomass and secure the wastewater resources from contamination. In this study, the *Chlorella Vulgaris* microalgae performance was assessed in purifying municipal wastewater. First, the microalgae were grown inside a photobioreactor and later the biomass of microalgae was cultivated under varying conditions in the wastewater medium in order to examine their performance. During the period of growing microalgae in the wastewater, BOD of wastewater was determined in different conditions at various retention times using BOD meter. The best condition for the *Chlorella Vulgaris* microalgae growth was determined at 35 °C and biomass concentration of 30%. The results showed that under the optimal growth condition and after 72 hours of retention time, *Chlorella Vulgaris* was capable to remove 82% of the wastewater BOD. The results asserted *Chlorella Vulgaris* microalgae capability in decreasing wastewater BOD and its applicability in wastewater treatment.

Keywords: *Chlorella vulgaris*; Wastewater Treatment; Photobioreactor; Retention Time.